

21 november 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [naam],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. drs. M. Jeltjes, advocaat te Amsterdam,

tegen:

[naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Zusters Franciscanessen van Heythuysen.

1. De procedure

Het klaagschrift, waarin als aangeklaagden staan genoemd zuster Magdalena en zuster Dominique maar waarin de periode van het misbruik ontbreekt, is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 31 januari 2012.

Bij brief van 19 maart 2012 is zuster [naam], provinciale overste van de Franciscanessen van Heythuysen (hierna ook: de congregatie), door de griffie verzocht om nadere gegevens te verstrekken omtrent de identiteit van de door klager aangeklaagde zusters.

Op 30 mei 2012 is bij de griffie van de Klachtencommissie een brief ingekomen van zuster [naam], waarin zij informatie heeft bijgevoegd over zuster [naam] en zuster [naam].

Bij brief d.d. 1 augustus 2014 heeft het Hoofd van het Meldpunt, drs. J.W. Brenninkmeijer, klager bericht dat de behandeling van de klacht is stopgezet wegens het niet tijdig indienen van een volledig klaagschrift.

Bij brief d.d. 28 augustus 2014 heeft het Hoofd van het Meldpunt de toenmalige juridisch adviseur van klager, mevrouw mr. N.D. Geraads, en de provinciale overste bericht dat de behandeling van de klacht is stopgezet wegens het niet tijdig indienen van een volledig klaagschrift.

Bij brief d.d. 14 november 2014 is klager erop gewezen dat hij nog tot 31 juli 2015 in de gelegenheid is zijn klacht te heropenen door een volledig klaagschrift in te dienen. Een afschrift van deze brief is gezonden aan mr. Geraads voornoemd alsmede aan de provinciale overste.

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen per mail op datum 30 juli 2015 en vervolgens per post op 4 augustus 2015.

Bij brief d.d. 14 augustus 2015 heeft zr. [naam], overste, het Meldpunt gevraagd of toezending van het klaagschrift berust op een misverstand nu het Hoofd van het Meldpunt bij schrijven d.d. 28 augustus 2014 heeft laten weten dat de klacht is stopgezet wegens het niet tijdig indienen van het klaagschrift.

Bij brief d.d. 17 augustus 2015 heeft het Hoofd van het Meldpunt, mr. L. Sanders, zr. [naam] geantwoord – kort gezegd – dat klager in lijn met de brief van 14 november 2014 zijn klaagschrift tijdig, dat wil zeggen voor 31 juli 2015, heeft ingediend.

Op 20 mei 2016 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van zr. [naam].

Bij mailbericht van 26 juli 2016 heeft mr. Jeltes een historisch GBA-uitreksel van klager overgelegd, waaruit blijkt dat klager in de periode van 25 maart 1970 tot 22 juli 1970 in de gemeente [naam] stond ingeschreven. In hetzelfde mailbericht is een Pro Justitia rapport d.d. [datum] meegezonden waarin staat dat klager op [datum] op het LOM-internaat “[naam]” werd geplaatst en op 15 juli 1970 in [internaat] werd opgenomen.

[Naam] heeft bij brief d.d. 9 augustus 2016 gereageerd op de mail van mr. Jeltes d.d. 26 juli 2016 en tevens een foto overgelegd van [aangeklaagde]. Bij mailbericht d.d. 5 september 2016 heeft mr. Jeltes namens klager gereageerd op deze brief.

Op 25 oktober 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn begeleidsters, mevrouw [naam] en mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. drs. M. Jeltes, advocaat te Amsterdam.

Namens de Zusters Franciscanessen van Heythuysen is verschenen mevrouw [naam], adjunct-directrice van de congregatie.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. In zijn herinnering kwam klager als baby in [instelling] te [plaats] terecht. Aangeklaagde vervulde huishoudelijke taken en hield toezicht op de groepen. In de herinnering van klager was aangeklaagde er met name 's nachts en hield dan de wacht op de slaapzalen van onder andere de kleinste kinderen.

Aangeklaagde kwam 's avonds op de slaapzaal en nam klager mee naar haar kamer. Klager moest bij haar op bed gaan liggen. Vervolgens begon aangeklaagde klager aan te raken en hij moest het ook bij haar doen. Eerst moest klager haar aanraken en strelen op het (ontblote) bovenlichaam, daarna moest hij haar kussen, haar vagina likken en zijn vinger(s)/handje in haar vagina stoppen. Klager mocht niemand vertellen over het misbruik; het was hun geheim. Na het misbruik bracht aangeklaagde klager weer terug naar de slaapzaal. Volgens klager vond het misbruik steeds plaats wanneer aangeklaagde wachtdienst had over de slaapzalen, derhalve meerdere malen per week gedurende een periode van drie jaren.

Het misbruik stopte, omdat klager zich in de badkamer ging verstoppen. Een zekere [naam], een meisje van destijds 18 jaar oud, is naar hem toegegaan om hem te beschermen. Klager heeft [naam] verteld over het misbruik waarop zij naar de moeder overste is gegaan om te vertellen wat aangeklaagde deed met klager. [Naam] is daarop verdwenen uit [instelling] en klager werd overgeplaatst naar jongensinternaat [naam] te [plaats].

2.2. Wat klager is overkomen in [instelling], is bepalend geweest voor de rest van zijn leven. Hij heeft zichzelf meerdere malen van het leven willen beroven en daartoe ook pogingen ondernomen.

Wanneer er op televisie nieuws is wat gaat over verkrachting en/of seksueel misbruik, dan raakt klager van streek.

Klager heeft een afwerende houding en vindt het ook moeilijk om mensen te vertrouwen. Hierdoor heeft hij een lange tijd geen contact met zijn kinderen gehad.

2.3. Klager wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen hem is aangedaan. Hij hoopt met zijn verhaal te kunnen bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de R.K.-Kerk. Voorts wenst klager dat de door hem geleden schade financieel vergoed wordt.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in haar reactie gesteld dat er geen zuster [naam] in [instelling] gewoond of gewerkt heeft. Wel is een zuster [naam] in de periode 1950-1970 werkzaam geweest in [plaats]. Deze zuster werkte als naaister en werkte in het klooster enkel voor de zusters. Zij heeft nooit bij de kinderen gewerkt en ook geen nachtdienst aldaar verleend.

In het koloniehuis werden nooit kinderen onder de 4 jaar aangenomen. Tevens verbleven zij er als regel nooit langer dan 6 weken, enkel op doktersadvies was de verblijfsduur 12 weken.

Voorts kan niet worden nagegaan of klager tussen zijn 4^e en 6^e levensjaar in [instelling] verbleven heeft.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie authentiek en zeer indrukwekkend overgekomen. Echter, in de onderhavige zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen -in de vorm van steunbewijs- die de verklaring van klager dat hij door aangeklaagde

seksueel is misbruikt voldoende kunnen ondersteunen, hetgeen voor een grondverklaring van de klacht een essentieel vereiste is.

Steunbewijs dient specifiek van aard en controleerbaar te zijn. Dat wil zeggen dat het betrekking moet hebben op het door de aangeklaagde gepleegde seksueel misbruik van klager persoonlijk. Het sterkste bewijs is een verklaring van iemand die persoonlijk aanwezig was bij het misbruik of aan wie klager het direct heeft verteld. Een dergelijke situatie doet zich zelden voor. Het seksueel misbruik kan ook aannemelijk gemaakt worden - en dat komt vaker voor - in de vorm van een verklaring over soortgelijk misbruik van een ander slachtoffer van dezelfde aangeklaagde of door een verklaring van een derde persoon, bijvoorbeeld een familielid, vriend of hulpverlener aan wie het slachtoffer achteraf heeft verteld over het misbruik. In dat soort steunbewijs kan de aannemelijkheid van de klacht van klager worden gevonden.

In onderhavige zaak zijn stukken ter ondersteuning van de klacht van klager over gelegd. Geen van deze stukken kan echter het verhaal van klager voldoende concreet, op die hiervoor omschreven wijze, onderbouwen. Naast de klacht van klager is derhalve geen steunbewijs voor handen dat de aannemelijkheid van de klacht van klager kan ondersteunen.

4.7. Gelet op bovenstaande overweging heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld, onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

Indien in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van aangeklaagde ondersteunen, dan bestaat voor klager de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de overste van de Congregatie Zusters Franciscanessen van Heythuysen de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 21 november 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mevrouw drs. L. Erftemeyer en mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. L. Sanders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die zij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.